

КВАЛИФИКАЦИОННА ХАРАКТЕРИСТИКА

НА СПЕЦИАЛНОСТ „СОЦИАЛНА ПЕДАГОГИКА”

СПЕЦИАЛНОСТ: Социална педагогика

Образователно - квалификационна степен: бакалавър

Професионална квалификация: социален педагог

Основната цел на обучението по специалността „Социална педагогика” е да подготви квалифицирани специалисти, които могат да усъвършенстват и развиват системата от социално-педагогически услуги в контекста на многообразните и задълбочаващите се възпитателни проблеми в днешното общество. Обучението в бакалавърската програма по „Социална педагогика” е основано на образователно-квалификационни параметри, които дават възможност за пълноценна реализация на бъдещите социални педагози във възпитателна, интегрираща, социално-подкрепяща, (ре)социализираща, изследователска и организационна среда със специфични социално-педагогически проблеми, както и за работа в системата на подпомагането и социалната дейност в държавния и неправителствения сектор.

Професионалното предназначение на бакалавъра по “Социална педагогика” е да оказват педагогическа, експертна, консултантска и организационна помощ на деца, възрастни и стари хора със социално-педагогически проблеми и да извършват възпитателна и организационна дейност в училищна и извънучилищна среда.

Обучението е изградено на базата на:

Фундаментална подготовка : Обучението на бъдещите социални педагози създава възможност за придобиване на знания по педагогика, психология, социология, право, медицина, право, икономика, професионално-практическа подготовка и др.. Те са основа за разгръщане на специфични и широкоспектърни професионално-трудова умения за социално-педагогическа дейност с деца, подрастващи и възрастни, независимо от тяхната етническа принадлежност, социално-икономически статус, както и от различията във физическия и интелектуалния им потенциал.

Основни знания в областта на психолого-педагогическите дисциплини: Дидактика, Обща и възрастова психология, Теория на възпитанието, Основи на социалната педагогика и социалната работа,

Педагогическа психология, Приобщаващо образование, Педагогическо общуване, Педагогическа психология и др. Обучението по информационни и комуникационни технологии и работа в дигитална среда дава възможност на бъдещите социални педагози успешно да използват електронни учебни материали и електронни форми на обучение; да диагностират и осъществяват изследване върху детското и възрастово развитие и да оказват педагогическа, експертна, консултантска и организационна помощ на деца, възрастни и стари хора със социално-педагогически проблеми и да извършват възпитателна и организационна дейност в училищна и извънучилищна среда.

Специална методическа подготовка, осъществявана чрез изучаване на Правна защита на детето и семейството;Анатомия и физиология ; Социално-педагогическа диагностика; Социална медицина; Социална политика и законодателство; Методи на социалната работа; Семейна педагогика; Социално-педагогическа работа в училище; Социална психология ; Детско-юношеска психопатология; Социална работа с група. Групова терапия; Методика на работа на педагогическия съветник; Методика на работа на ресурсния учител; Възпитателна работа с детски и младежки общности; Социална работа с деца в неравностойно положение; Социализация и ресоциализация на деца в детско-юношеска възраст; Андрагогика; Герагогика; Социално-педагогическа работа с деца и младежи в риск; Управление на социално-педагогическите заведения; Арттерапия; Социална работа при възрастни и инвалиди; Професионално и кариерно развитие ; Конфликтология ; Игрова и трудова терапия ; Социална работа с етнически групи; Превенция на престъпността, наркоманията и насилието; Ролеви тренинг; Работа с деца и лица с девиантно поведение; Социални проблеми на безработицата; Психодиагностика и психотренинг при старите хора; Социално-педагогическо консултиране и съветване; Хигиена и здравно възпитание ; Перманентно образование ; Трудова и социална рехабилитация Сравнително образование ; Мениджмънт на разработване на социално-педагогически проект.

Специализиращата подготовка на бъдещите социални педагози включва и няколко вида практика в социално – педагогически заведения: Въвеждане в специалността (обзорни наблюдения), Хоспитиране (наблюдения, съпроводени с коментар), Текуща педагогическа практика и Стажантска практика. Така се постига равнопоставеност между теоретичната и практическата подготовка на студентите.

Избираемите дисциплини надграждат подготовката на студентите-педагози по проблеми, свързани със специализираната им подготовка и са ориентирани към придобиване на ключови компетентности, свързани с професионално-педагогическата им реализация.

Предвидено е задължително изучаване на факултативни дисциплини.

Изискванията, относно обучението на социалния педагог като висококвалифициран, мобилен и адаптивен специалист в областта на социалната сигурност и социалната защита, са насочени към теоретичната и

практическа подготовка на студентите за работа в мултидисциплинарен екип, придобиване на професионални и личностни качества и компетентности за работа в социалната сфера от превантивен, посреднически, консултативен, специализиран, подпомагащ и изследователски характер; изграждане на професионално-личностни качества, способности и стремеж към непрекъснато самоусъвършенстване, самообразование и саморегулация.

Съвременните критерии за качеството на висшето образование изискват от студентите – бъдещи социални педагози да придобият умения за анализиране и интерпретиране на теоретичната информация в областта на социалната работа и реализирането ѝ в практиката.

Интеграцията от фундаментални, специализиращи и допълнителни дисциплини позволява да се осъществи задълбочена и качествена подготовка на социалните педагози.

Обучението на бакалавъра по “Социална педагогика” е насочено към придобиване на следните знания, умения и отношения:

Лични компетенции

- Поддържане на широка осведоменост за новостите в областта на Социалната педагогика;
- Изграждане на умения за по-нататъшно самообучение и самоусъвършенстване;
- Създаване на умения за поддържане на професионални взаимоотношения, изградени на основа на общи интереси за работа в екип; - Формиране на професионална мотивираност и отношение към бъдещата професия;
- Развиване на аналитично, конструктивно мислене и критична наблюдателност, изявена в бързо ориентиране, констатиране и оценяване или отхвърляне, неприемане на готови образци, като “единствен модел и истина”;
- Формиране на култура на общуване и спазване на общочовешки ценности и етични норми.

Академична и педагогическа компетентност

- Притежава теоретични знания по педагогика, психология; владее и реализира в практиката знания от различни научни области с интегративен и интердисциплинарен характер като знанията за: човека, социалните общности и обществото като цяло, социалните системи и макрообществените процеси, поведенческите науки и социалната психология, социалната защита и услугите, теориите, инструментариума, методите и видовете модели на социалната работа, компютърните методи на работа и обработка на социална информация, за управлението и социалните изследвания;
- Оперира с понятия, категории, принципи и закономерности, форми и равнища на социалната работа, икономическите и професионално-

ценностните ѝ аспекти, основите на правното осигуряване на социалната работа и дейности;

- Познава възможностите на информационните и комуникационни технологии за повишаване ефективността на възпитателно-образователния процес. Подпомага децата, възрастните и старите хора за формиране на дигитални умения.
- Познава когнитивното, емоционалното и физическото развитие на отделните възрастови групи деца, ученици и лица ;ориентира социалната работа с тях в зависимост от индивидуалните им потребности и интереси.
- Формира професионална мотивираност и отношение към бъдещата професия.
- Насърчава усвояването на знания и на ключовите компетентности, формира и развива в децата/учениците и лицата на умения за самостоятелен живот, за междуличностно и межкултурно общуване, вземане на решения, съпричастност, отговорност за собствените действия, за критично, самокритично и конструктивно мислене.
- Развива аналитично, конструктивно мислене и критична наблюдателност, изявена в бързо ориентиране, констатиране и оценяване на реалната визия в конкретна социално - педагогическа среда;
- Познава и насърчава формирането на ключовите компетентности за учене през целия живот.
- Проявява положително отношение към възможностите за повишаване на професионалната си квалификация и има изградени умения за оценка на своята социално - педагогическа работа.
- Извършва научно-изследователска работа и анализи на състоянието и развитието на обектите на социалната педагогика; провеждат анкети, подготвят доклади, да представят комплексни оценки, да работи с документация;
- Усъвършенства организацията на собствената си дейност и условия на труд, разширява възможностите за обмен на опит в рамките на професията, професионалната рефлексия, научна дискусия и интердисциплинарната съвместна работа;

Комуникативна компетентност

- Познава и прилага езиковите норми на съвременния български език и етичните норми на общуване в процеса на комуникация.
- Притежава презентационни умения.
- Притежава умения да конструира устойчива връзка с всички заинтересовани страни в комуникативния процес.

- Притежава умения за водене на преговори и дебати. Умее да аргументира становища, мнения и критични бележки и градивно да ги използва.
- Познава и прилага подходящи форми на поведение с оглед ефективна и конструктивна екипна работа
- Обменя информация за и до постигане на взаимно разбиране и съгласуваност на действията.
- Формира култура на общуване и спазване на общочовешки ценности и етични норми.
- Изгражда умения професионално и компетентно да информира клиентите чрез използване на специализирани източници по проблема, популяризиране и внедряване на утвърдени практики за въздействие върху социалното развитие на личност.

Административна компетентност

- Познава, разбира и прилага нормативните документи, регламентиращи работата в сферата на предучилищното и училищното образование; на социалната политика и законодателство; на социалната работа ; на специална педагогика и специална психология.
- Спазва етичния кодекс за работа с деца, с педагогическата общност.
- Познава правата на човека и детето, спазва професионална етика, както и изискванията за конфиденциалност по отношение на деца/ученици и лица.

Организационна компетентност :

- Изгражда умения за поддържане на ефективни и конструктивни професионални взаимоотношения и работа в екип с други педагогически специалисти, изградени на основа на общи интереси за работа в екип;
- Организира и осъществява професионална практическа дейност в институции, организации и служби на социалната сигурност и защита в държавния, публичния, частния и неправителствения сектор, на национално, регионално, общинско равнище; прилага добри практики и иновации.
- Проявява конструктивно отношение към определянето на приоритетите в организационния живот на институцията, в която работи. Притежава способност за търсене на общи цели в контекста на по-доброто развитие на училището. Притежава способност за съвместна работа при постигане на цели. Познава ефективни подходи за организиране на групова работа. Притежава способност за справяне с „трудни“ въпроси. Притежава умение да извлича ценното от субективни оценки Умения за работа с родители и други заинтересовани страни.

- Приобщава родителите за постигането на образователните и възпитателни цели с оглед увеличаване на възможностите за положително въздействие върху децата и учениците.
- Познава и прилага подходящи форми на поведение, насочени към ефективна и конструктивна работа в екип от специалисти в различни области на дейност.

Бакалавърът по социална педагогика има следните възможности за професионална реализация:

В системата на **Министерство на образованието и науката:**

- възпитател и социален педагог в основни и средни училища, социално-педагогически интернати, Център за подкрепа личностното развитие на деца, Център за специална образователна подкрепа, в детски селища, в извънучилищни учреждения, възпитателни училища-интернати (ВУИ);
- педагогически съветник в училища;
- експерт към регионални управления на образованието по въпросите, свързани със специфични образователни потребности и поведенчески отклонения на децата;
- експерт в общински отдел "Образование";
- консултант и експерт в социално-педагогически центрове и кабинети, в социално-терапевтични институции,
- консултант и организатор на социокултурни дейности в различни възрастови, етнически и професионални общности, в неправителствени и благотворителни организации в центрове за занимания по интереси, за организация на свободното време; в центрове работещи по здравни програми за сексуално и психическо здраве и др., в системата на непрекъснатото образование;
- консултантска работа с родители, деца, учители, възпитатели при възникване на социални проблеми, със семейства, деца и младежи в риск и др.; в общински комисии за борба с противообществени прояви на малолетни и непълнолетни;
- специализирана организаторска, диагностична и контролна дейност в сферите за подпомагане, рехабилитиране, ресоциализация и интеграция на деца и семейства в риск и с поведенчески проблеми;
- неправителствени организации с благотворителна и хуманна цел
- аналитичен специалист в образованието като изследовател в областта на социалната педагогика.

В системата на **Министерство на вътрешните работи:**

- инспектор в детски педагогически стаи;
- социален педагог в домове за временно настаняване на малолетни и непълнолетни;
- социален педагог и обществен възпитател към комисии и центрове за борба с противообществени прояви на малолетни и непълнолетни; в

различни държавни структури със социализиращи и ресоциализиращи функции, с възрастни, включени в програми за пробационна дейност; в местата за лишаване от свобода и в пробационни служби за лица с девиантно и делинквентно поведение;

В системата на **Министерство на правосъдието**:

- възпитател и социален педагог в пенитенциарни институции;
- възпитател и социален педагог в пробационни центрове.

В системата на **Министерство на труда и социалната политика** като:

- експерт в общинските комисии за закрила на детето, в отделите за закрила на детето към общински дирекции "Социално подпомагане".
- експерт в отделите "Социална закрила" към кметствата, социален патронаж, бюрата по труда, Агенцията по заетостта и териториалните й подразделения; НОИ, МЗ, областната администрация – дирекции и отдели на общинско равнище, домове за възрастни; центрове за лица в неравностойно социално положение; центрове за психично здраве и др.

В системата на **Държавна агенция за социално подпомагане** като експерти.

Бакалавърската степен се придобива след четири годишен курс (8 семестъра, общо за курса на обучение : 240 ECTS кредита), съгласно учебния план.

Дипломирането се осъществява в два варианта:

Първи вариант:

- **Държавен (практико-приложен) изпит;**
- **Държавен писмен изпит;**

Втори вариант:

- **Държавен (практико-приложен) изпит;**
- **Дипломна работа**

Завършилите ОКС „бакалавър“ могат да: продължат образованието си в ОКС „магистър“; да получат второ висше образование; да участват в различни форми на продължаващо обучение през целия живот.